

Warszawa, dnia 24.07.2012

Robert Łaniewski,
Prezes Fundacji Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego

Szanowny Pan
Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów

Szanowny Panie Premierze,

Fundacja Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego (FROB), reprezentująca ponad 1500 akceptantów kart płatniczych, w tym z sektora MSP, zwraca się do Pana Premiera z prośbą o podjęcie skutecznych działań, mających na celu doprowadzenie do jak najszybszego opracowania i przyjęcia nowelizacji Ustawy o usługach płatniczych, regulującej kwestię zawyżonych opłat, ponoszonych przez przedsiębiorców w związku z akceptacją kart płatniczych. Ich główny składnik, tzw. opłata *interchange* – pobierana przez banki, kształtuje się obecnie na poziomie dwa razy wyższym niż średnia w krajach Unii Europejskiej. Jest to m.in. wynik ułomnego charakteru rynku, zdominowanego przez dwie międzynarodowe organizacje płatnicze (Visa i MasterCard) oraz obecnego systemu prawnego, uniemożliwiającego powstanie i późniejsze efektywne funkcjonowanie, konkurencyjnego systemu krajowego.

Problem zawyżonych opłat kartowych pozostaje w Polsce nierozwiązany już od kilkunastu lat, a jego skutki ponoszą zarówno przedsiębiorcy – przede wszystkim mali i średni, konsumenci, jak i cała gospodarka. Wysokie opłaty pobierane przez banki oraz organizacje płatnicze sprawiają, że większość przedsiębiorców w ogóle nie decyduje się na instalację terminali płatniczych, przez co traci możliwość obsługi części klientów, a co za tym idzie, zarobku. Ci przedsiębiorcy, którzy przyjmują karty, niejednokrotnie tracą większość marży detalicznej od takich transakcji. Jednocześnie słabo rozwinięta sieć akceptacji sprawia, że konsumenci, zwłaszcza mieszkańcy mniejszych miejscowości, nie mają możliwości skorzystania z tego wygodnego i bezpiecznego instrumentu płatniczego. W efekcie, transakcje bezgotówkowe odpowiadają jedynie za 11 proc. całego obrotu w gospodarce. Upowszechnianie obrotu bezgotówkowego, poza generowaniem bezpośrednich oszczędności dla budżetu Państwa, przynosi ponadto korzyści związane z koniecznością fiskalizacji każdej transakcji, a co za tym idzie ograniczaniem tzw. „szarej strefy”.

Konieczność zmiany sytuacji i doprowadzenia do obniżenia stawek opłat kartowych potwierdził Narodowy Bank Polski, który w listopadzie 2011 roku powołał Zespół Roboczy ds. Opłaty Interchange, którego celem było wypracowanie kompromisowego, rynkowego sposobu na rozwiązanie tej kwestii. Fundacja Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego, jako przedstawiciel akceptantów, była aktywnym uczestnikiem prac Zespołu, zdecydowanie dążącym do uzgodnienia sposobu redukcji, który byłby satysfakcjonujący dla wszystkich zainteresowanych stron. Niestety, ze względu na obstrukcyjną postawę organizacji płatniczej MasterCard, kompromis pod auspicjami NBP nie został osiągnięty.

W związku z powyższym Narodowy Bank Polski uznał za konieczne przyjęcie regulacji ustawowej, która doprowadziłaby do redukcji opłat kartowych w Polsce. Tym samym bank centralny podzielił stanowisko FROB, który już 18 czerwca br. złożył w Ministerstwie Finansów stosowny projekt nowelizacji Ustawy o usługach płatniczych. W ślad za nim, odrębne projekty złożyli przedstawiciele klubów parlamentarnych – Polskiego Stronnictwa Ludowego, Solidarnej Polski, Prawa i Sprawiedliwości oraz Ruchu Palikota.

Według danych przedstawionych przez NBP przychody banków komercyjnych działających w Polsce osiągnęły w ostatnich pięciu latach (2007- 2011) poziom 5,5 mld PLN, z tytułu samej opłaty *interchange*. W imieniu polskich przedsiębiorców, którzy od wielu lat w sposób nieuzasadniony ponoszą koszt rozwoju rynku kartowego w Polsce, zwracamy się z uprzejmą prośbą do Pana Premiera o przyspieszenie prac Ministerstwa Finansów nad nowelizacją stosownej Ustawy, której nowe zapisy pozwoliłyby na bezzwłoczne wprowadzenie równowagi rynkowej w przedmiotowym zakresie. W opinii przedsiębiorców, planowana regulacja powinna w sposób jednoznaczny i stanowczy ograniczać nierynkowy proceder zawyżania opłaty *interchange*. Zwracamy uwagę, że jej obecny poziom w Polsce (1,6 proc.) jest ponad dwa razy wyższy od średniej w krajach Unii Europejskiej (0,7 proc.), przy czym dla wielu rynków poziomem odniesienia są tzw. stawki transgraniczne, wynoszące 0,2-0,3 proc. O tym, że taki poziom prowizji może być ekonomicznie uzasadniony również na rynku polskim, świadczy deklaracja organizacji Visa, która zobowiązała się do wprowadzenia stałych stawek dla opłat publiczno-prawnych od listopada br. w wysokości: 0,2 PLN dla kart debetowych oraz 0,3 PLN dla kart kredytowych, przy średniej wartości transakcji kartowej wynoszącej, wg danych NBP, ok. 100 PLN.

Wyrażamy nadzieję, że zaangażowanie Pana Premiera doprowadzi do zdecydowanej ingerencji Ministerstwa Finansów w kwestię zawyżonych opłat kartowych w Polsce i pozwoli na wcielenie w życie cennych dla rynku rozwiązań.

Z wyrazami szacunku,

Robert Łaniewski

Prezes Fundacji Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego

Załącznik:

Projekt nowelizacji Ustawy o usługach płatniczych z dn. 18 czerwca 2012 r.